

कपिभक्त (कपि + भक्त) *Speise der Affen*, Bez. eines best. Nahrungsstoffes: वृत्तेभ्यश्च तदा वृत्ते कपिभक्तोपमं मधु R. 5, 93, 39.

कपिरक = कपिलक P. 8, 2, 18, VArtt. 3.

कपिर्य (कपि + र्य) m. ein Bein. Rāma's ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. कपिप्रभु.

कपिरामफला (कपि-रोमन् + फल) f. = कपिकच्छु R'ĀN. im ÇKDr. u. कपिकच्छु.

कपिल (von कपि) Uṇ. 1, 55. gaṇa सिध्मादि zu P. 5, 2, 97 (मत्वर्थे). 1) adj. f. *von der Farbe des Affen* (vgl. कृरि), *bräunlich, rötlich* (als m. *die bräunliche, rötliche Farbe*) AK. 1, 1, 4, 25. 3, 4, 25, 177. H. 1396. an. 3, 629. MED. I. 66. RV. 10, 27, 16. अथ य इच्छेत्पुत्रो मे कपिलः पिङ्गलो जायेत ÇAT. Br. 14, 9, 4, 14. नोद्वेष्टकपिलो (KULL.: = कपिलकेशाम्) कन्याम् M. 3, 8. राक्षसी R. 5, 17, 27. हेमकपिलाः केशाः 6, 3, 2. वाताय कपिला विद्युत् der rötliche Blitz deutet auf Wind P. 2, 3, 13, VArtt. 3, Sch. व्रण Suçr. 1, 85, 20. von verschiedenen Thieren 40, 20 (von einem ungiftigen Blutegele; daher wohl bei WILS. कपिला the common leech). 2, 278, 3. 5. 296, 12; vgl. 259, 7. Sehr häufig कपिला (mit und ohne गो) eine bräunliche Kuh, welche besonders hochgestellt wird, H. an. MED. JĀG. 1, 205. MBh. 3, 4099. 8011. 8067. 12725. 13, 2953. 3534. fg. HARIV. 1192. PRAB. 43, 8. कपिलां त्रिः प्रदत्तिषाकृत्य in einer Inschr. bei COLEBR. Misc. Ess. II, 300, ult. COLEBR.: कपिला probably is fire, personified as a female (!) goddess. Nach TRIK. 2, 10, 6. 3, 3, 385. H. ç. 181. H. an. MED. und HĀR. 78 bedeutet कपिल m. auch einen (bräunlichen) Hund. — 2) m. a) Wehrauch RATNAM. im ÇKDr. Vgl. कपि 4. — b) N. pr. eines alten Weisen, der mit Viṣṇu identificirt wird und für den Gründer der SĪMĀJA-Lehre gilt, TRIK. 3, 3, 385. H. ç. 69. H. an. MED. COLEBR. Misc. Ess. I, 103. 111. 229. fgg. 252. 349. LIA. I, 830. fgg. WEBER, Lit. 93 u. s. w. Ind. St. 1, 24 u. s. w. ÇVETĀÇV. Uṇ. 5, 2. MBh. 3, 1896. 8877. fgg. 13608. 12, 12932. 13, 255. 916. 7045. सिद्धानां कपिलो मुनिः BHAG. 10, 26. HARIV. 788. 2219. 7593. 11493. 12439. S. 927, Z. 5 v. u. R. 1, 41, 25. RAGH. 3, 50. BHĠG. P. 1, 3, 10. 3, 24, 19. VP. 378. fg. ein Sohn Vitatha's HARIV. 1733. Vasudeva's von der Narākī 9202. Kardama's von der Devahūti BHĠG. P. im ÇKDr. eine Form des Feuers: कपिलं परमर्षिं च यं प्राकुर्यतयः सदा । अग्निः स कपिलो नाम सौख्ययोगप्रवर्तकः || MBh. 3, 14197. Daher wohl die Bed. Feuer TRIK. 3, 3, 385. H. an. MED. Als Beiname der Sonne (vgl. कपिलद्युति) MBh. 3, 154. als König der Nāga gedacht 8010. HARIV. 230. 12868. VP. 149, N. 16. H. 1311, Sch. als Dānava HARIV. 197. BHĠG. P. 5, 6, 30. VP. 147. कपिलसौख्यप्रवचनशास्त्रभाष्य oder abgekürzt कपिलभाष्य COLEBR. Misc. Ess. I, 231. 229. कपिलाचार्य auf Çiva übertragen Çiv. — c) m. pl. N. eines Volkes VARĀH. Bṛh. S. 14, 16 in Verz. d. B. H. 241. — d) N. pr. eines Berges BHĠG. P. 5, 16, 27. 20, 15. VP. 169. — 3) f. कपिला a) eine bräunliche Kuh s. u. 1. — b) N. zweier Pflanzen: α) eine Art शिंशपा oder शिंशपा geradezu AK. 2, 4, 2, 43. TRIK. 3, 3, 385. H. a. MED. — β) Aloe perfoliata Lin. (गुल्कन्या) RĀG. im ÇKDr. — c) ein best. Parfum (रेणुका) AK. 2, 4, 4, 8. TRIK. H. an. MED. Vgl. कपिलोमा. — d) eine Art Messing H. 1048. RĀG. im ÇKDr. Vgl. कपिलोह. — e) N. pr. einer Tochter Dakṣha's MBh. 1, 2520. 2560. — f) N. pr. des Weibchens vom

H. Theil.

Elephanten Puṇḍarika AK. 1, 1, 2, 6. H. an. MED. HĀR. 148. — g) N. pr. eines Flusses MBh. 3, 14233. VP. 183. — Vgl. कपिश.

कपिलक (von कपिल) = कपिरक P. 8, 2, 18, VArtt. 3. 1) adj. f. कपिलिका rötlich: शतपदी Suçr. 2, 290, 3. — 2) f. कपिलिका N. pr. eines Frauenzimmers gaṇa शिवादि zu P. 4, 1, 112.

कपिलदेव (क + देव) m. N. pr. Verfasser einer Smṛti (कपिलस्मृति) Ind. St. 1, 467.

कपिलद्युति (क + द्यु) m. Sonne ÇABDAR. im ÇKDr.

कपिलद्राक्षा (क + द्रा) f. Weinstock mit rötlichen Trauben RĀG. im ÇKDr.

कदिलदुम (क + दुम) m. ein best. wohlriechendes Holz (कात्ती) ÇABDAR. im ÇKDr.

कपिलधारा (क + धा) f. 1) ein Bein. der Gaṅgā. — 2) N. pr. eines Tirtha H. an. 5, 39.

कपिलफला (क + फल) f. = कपिलद्राक्षा RĀG. im ÇKDr. u. कपिलद्राक्षा.

कपिलभद्रा (क + भ) f. N. pr. eines Frauenzimmers SCHIEFNER, Lebensb. 280 (30).

कपिलवस्तु (क + वस्तु) n. N. pr. der Geburtsstadt Çākjamuni's: कपिलवस्तुनि मकानगरे LALIT. Calc. 141, 11. BURN. Lot. de la b. l. 188. Intr. 143, N. 2. LIA. I, 138, N. 1. WEBER, Lit. 248. Ind. St. 1, 433.

कपिलशिंशपा f. eine rötlich blühende Varietät von Çiñcapā RĀG. im ÇKDr.

कपिलसंस्कृता (क + सं) f. Titel eines UPAPURĀṆA Ind. St. 1, 469.

कपिलाक्षी (क + क्ष) f. 1) ein best. Hirschart (गुर्वारु). — 2) = कपिलशिंशपा RĀG. im ÇKDr.

कपिलाञ्जन (क + अञ्ज) m. ein Bein. Çiva's H. ç. 46. — Vgl. कपिशाञ्जन.

कपिलातीर्थ (क + ती) n. N. pr. eines Tirtha MBh. 3, 6017. Wer dort badet, कपिलानां (rötlicher Kühe) सत्त्वस्य पालं विन्दति 6018.

कपिलावट (क + अवट) m. N. pr. eines Tirtha MBh. 3, 8009.

कपिलाश्व (क + अश्व) m. 1) ein Bein. Indra's TRIK. 1, 1, 58. — 2) N. pr. eines Mannes PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 36. eines Sohnes von Dbundhumāra HARIV. 706. BHĠG. P. 9, 6, 24. VP. 362.

कपिलाहृद् (क + हृद्) m. N. pr. eines Tirtha MBh. 3, 8056.

कपिलीकर (कपिल + कर, करोति) bräunlich oder rötlich färben: तरुणादित्यसदृशैः शणैरिष्ट वानरैः । प्राकारं ददधुस्ते तु समन्तात्कपिलीकृतम् || MBh. 3, 16351. R. 6, 17, 4. 39, 22.

कपिलोमफला f. = कपिरामफला RĀG. im ÇKDr.

कपिलोमा (कपि + लोमन्) f. ein best. Parfum (कपिला) RĀG. im ÇKDr.

कपिलोह (कपि + लोह) n. Messing (Metall von der Farbe des Affen) H. 1047.

कपिलिका f. Name einer kletternden Pflanze, Scindapsus officinalis Sweet (गजपिप्पली), RATNAM. im ÇKDr. — Wohl zusammengezogen aus कपिवहिका.

कपिवक्त्र (कपि + वक्त्र) m. ein Bein. Nārada's TRIK. 2, 7, 17.

कपिवन (कपि + वन) m. N. pr. eines Mannes Ind. St. 1, 32.

5